

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

28. Episcopus an manutenendus sit in possessione universalis suæ
iurisdictionis adversus Archidiaconos, iurisdictionem caussarum
criminalium aut matrimonialium prætendentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Porro duplex recenseri potest subjectionis species. *Wamef. conf. 455. de Regal. tom. 2.* una mediata, altera immediata: hæc ita dicta, quod sine medio proximo cui subicitur, & in quo nemo in superioritate præcedit, *l. proximus ff. de verb. signifi. lo. Monachus cap. cupientes nu. 29. de elect. in 6. uti ego alio in loco exemplis ad huc demonstravi tom. 1. l. 1. q. 2. in fin.*

Q U Æ S T I O XXVII

Subjectio unius Ecclesie, quanto tempore præscribitur?

PAUCIS respondeo annis quadraginta. *Farin. doc. 39. part. 2. idque respectu Actuum qui præscripti sunt: subjectio, n. præscripta quo ad certos actus, non extenditur ad alios actus non præscriptos. Archid. cap. plures in pr. 16. qu. 1. Farin. d. decif. 39. nu. 2. quod restringo, nisi subjectio fulciretur ad iustitiam Juris communis, c. cum persona de Privileg. in 6. Farin. decif. 273. nu. 1. & 2. part. 2. Jura cum tunc actus sint causati de titulo universali, extendendi sunt ad aliorum actuum possessionem universalem: quippe quod magis attendenda sit causa actus, quam illius actus exercitium. Bald. l. 1. in 2. nu. 24. vers. du. dec. C. de Emancip. cap. auditis nu. 19. de præscript. Farin. d. decif. 273. nu. 2. in fin.*

Q U Æ S T I O XXVIII.

Episcopus an manutenendus est in possessione universalis suæ Jurisdictionis adversus Archidiaconos Jurisdictionem causarum criminalium aut matrimonialium prætendentes?

S U M M A R I U M.

1. Episcopus manutenendus in sua jurisdictione adversus Archidiaconos.
2. Etiam si prætendant possessionem immemorabilem, modò tamen illa non sit valida aliquo titulo.
3. Archidiaconi prætendentes aliquam jurisdictionem, debent illam specificè probare.
4. Pendente causa jurisdictionis, Episcopus non potest aliqua inhibitione impediri.
5. Ad probationem temporis immemoralis qua requirantur.
6. Quasi possessio non acquiritur ab patientia & scientia ejus adversus quem præscribitur.

Respondetur, Episcopum habere assistentiam juris communis, & Concilians, ideoque eum in sua universali Jurisdictione manutenendum, *cap. cum persona ubi Franc. de Privileg. in 6. cap. cum Episcopus de offic. rod. in 6. cap. omnes Basiliens. 16. qu. 7. Rom. conf. 180. nu. 4. Feder. conf. 145. n. 6. latè Farinac. decif. 343. & 248. per tot. part. 2. & dec. 273. ead. part. Conf. Trid. sess. 24. c. 20. §. ad hæc de reform. idque etiam si Archidiaconi prætenderent possessionem immemorabilem: dummodo tamen ejusmodi possessio immemoralis non sit per aliquam rem judicatam, aut titulum æqui-*

pellentem roborata. *Farinac. dec. 322. part. 1. decis. 273. Philipp. Franc. d. c. cum persone,*
 quo fit, ut si Archidiaconi praeferant aliquam Jurisdictionem, debeant eam pro-
 bare specificè, *Innoc. cap. super his n. 10. de accus. Bart. l. in illa n. 5. ff. de verb. obl. g. Far. 4*
d. decis. 243. nu. 2. pendente quae ejusmodi causa, Jurisdictio Episcopi non potest ali-
 quatenus inhibitione impediri. *Farin. decis. 493. nu. 1. par. 2.* Quia in materia animadverten-
 dum, ad probationem temporis immemorialis multa requiruntur, quae à Doctoribus re-
 cententur. *glo. cap. 1. ubi Franc. n. 16. & ibi DD. de praescript. n. 6. Gabriel com. concil. l. 5.*
de praescript. cons. l. n. 21. Covarru. in cap. possessor part. 2. §. 3. nu. 7. de reg. Juris in 6. Re-
l. 1. de decimis qu. 13. nu. 99. mirum ut testes sint ut minus aetatis annorum 54. de
vilis per annos ut minus 40. ante litem motam deponentes. DD. d. cap. 1. Farinac. d.
dec. 248. n. 53. Denique, necesse est ne immemorialis ista praescriptio impedia-
 tur per actus Jurisdictionales in contrarium per Episcopum gestos. *Socinus cons. 7.*
n. 11. lib. 1. Puteus decis. 436. lib. 2. Farinac. d. dec. 248. n. 7. part. 2. & dec. 324. nu. 13. part.
1. Bartol. l. naturae n. 27. in fin. ff. de usufruct. & praescript. Franciscus Balbus de Prae-
scriptiombus 3. parte 6. par. 4. nu. 40. Insuper, ne ignorantia Episcopi curiam
 ejusmodi praescriptionis impediatur. Nam in corporalibus quasi possessio non ac-
 quitur absque scientia, & patientia ejus, adversus quem praescribitur. *Puteus decis.*
269. n. 3. lib. 1. Farinac. decis. 501. nu. 4. part. 2. praescriptum etiam quod Conc. Tridenti-
num habeat clausulam irritatam Jurisdictionem causarum criminalium & matri-
monialium Episcopo competentem, Far. dec. 610. nu. 3. & 4. part. 2. quae licet titu-
lum & possessionem inficit, Sarnensis in reg. de triennali qu. 31. Farinac. d. dec. 610.
num. 3. non tamen detentionem ac insistentiam facit, quae sola sufficit in Judicio
summatim ad manutentionem, Farinac. dec. 752. nu. 6. part. 2. Cast. l. attitus num. 5.
ff. de donat. Nevifan. cons. 80. n. 3. Laurent. Silvanus cons. 27. Covarruvias praescript. qu. cap.
17. n. 15. Menoch. de res. poss. Remed. ult. nu. 8. Lancollot. de attentatis part. 2. cap. 2. q. tit.
de reo n. 77. & ita hanc quaestionem restringo, ut & in causarum criminalium Ju-
 risdictione. Quid autem si utriusque par & aequalis probetur possessio per aliquem
 titulum roborata? vide plenè Doctores hic apud Farinacium laudatos *decis. 533. per*
tot. part. 2. & dec. 610. num. 3. & 4. part. 2. quae de re etiam videri poterunt quae infra
 scripti, qu. 52. & 27.

QUESTIO XXIX.

Fundari an possit Ecclesia cum pacto ne sublit Episcopo?

Neutiquam Bartholus. quoties §. fin. de adm. tit. Fel. ca. cum venerab. num. 33. de ex-
 cept. Innoc. cap. cum Lateranen. n. 5. de praebend. Abbas cum dilectus nu. 4. de con-
 suct. c. 1. n. 13. de Eccles. adifican. & in d. cap. cum Venerab. nu. 33. ubi Dec. not. 10. & cons.
 121. n. 3. cap. si quidam 10. quaest. 1. Rota decis. 10. de testam. in antiq. Farinac. dec. 30. n. 5.
 par. 1. Conferunt quae ad hanc quaestionem ea quae superius scripsi qu. 9. & 11. 22.

Rkk 3

QUAESTIO